

bcgorodica sa bristom

XVIII v.

za ovaj dan * za ovaj dan * za ovaj dan * za ovaj dan * za ov

10-74162037
gojko janjušević

od zla do dobročinstva

Znam taj usamljenički bunt zbog zvijezda i u njega se uzdam. I tajnu nimalo bolećeg sna o Suncu. Pa ti zato i kažem, Fedu, pa zaboravi ako hoćeš, ili upamti, ako moraš (ipak nije svejedno): i bolje je, i ljepše je, i divno je, zapravo, što tuga rada uplakanu decu. A ti se razapni, ako možeš, između dva luda neba, ili se sakrij, usudiš li se, u dvije lude školjke. Boljeće te, uprkos tebi samom i meni neznanom, »dve bele laste« na njenim »grudima« i pobunjenička pjesma urođenika na zagubljenim a nedoglednim ostrvima dobrote. O nema danas te obale koja je nataložila mit o sebi samoj u tvojim ili u mojim zenicama! Uzaludno je što se kopa po sopstvenoj krvi krvnički i neumoljivo, uzalud što si se

Kad jednom stignem u taj grad koji niko nije mimoišao

pobuniću se protiv mraka u rožnjači za neko blistavo svjetlo u kostima. Buniću se neprestano sve dok ne u gledam drugo lice smrti. Jer sakri-vena je ona drukčija od ovih svakodnevnik otkrivanja na trotoarima i po sobama zagušljivim od ustajalog mirisa znoja i bezbroj bespomoćnih lijekova. Moraćemo se pogledati oko u oko u tom neoformljenom i ne-definisanim prostoru

bez sijalica i vodoskoka, da se zna, na kraju ko sa kim ima posla. Tišina će ostati samohrana i neutješna. Ništa me ne može spri-

ječiti. Hoću da je vidim u pravoj boji. Kome inače mogu da odnesem . . . uobičajeni poklon od pregršti kostiju i nešto voštane boje mesa — ne računajući smireno zakravljenec pjesme?

To je skoro sve što sam ti htjeo reći! Samo još nešće! Saslušaj i ovaj mali

post scriptum

Neću se nikad ni kupovati ni prodavati. Da se razumijemo i da se saznamo!

* Stanimir Urdarević-Feda:
Gruba romana
Pišćevo izdanje, Novi Sad
1957

..... uverio
da na dnu leže biseri,
jer od ove uklete tajne do »uspomena«

nema više nijedan most
što veže obale naših želja.

Niko te ne očekuje sa raširenim rukama i otvorenim srcem dok opominjemo sebe same,

tim istim tokom
teku i tudi snovi.

Samo što nas ponekad isprati bezglaslan a zajedljiv smijeh od koga se kosa naježi te boli kao kad se trn u oko uvrti.

I kažem ti, danas pod ovom su-mornom olivnom kupolom neba sa zapanjućim bljeskom istopljenog sunčanog bakra, niko se nikada od nas nema toliko u potpunosti i do kraja, koliko jednog zaboravljenog jutra ili sasvim malo prije njega, negdje na zamrznutim proplancima snatrenja o velikoj i poslednjoj Pogibiji. Jer nedokazano ostaje da je

... laž ovo ogromno nebo iznad mene,

a sunce se, možda, ne »rada samo za izabrane«, nego je čitavo naše, moje ili tvoje, njegovo ili svačije. Jer svako ima svoje sopstveno pa mu se divi sa istom predanošću doživno i bez stida i bez ustručavanja. I ma beskrajno mnogo tih sunaca koja se samo jednom sagledavaju i zaboravljaju, i u potpunosti i ujedno, na onoj začarano-čudljivoj raskrsnici koju ne želim imenovati. (Neka ostane nedorečeno-prisućna kao smrt sa kojom se identifikuje). Sele se iz naše zamagljene osnutosti skrušena tra-ganja za nepoznatim krajevima pa je zato

zemlja puna suza
a sva mora slana.

Ovo sad kazujem najglasnijim zvukom mraka zato što se moram opredijeliti za onu kamenjarsko-otrovnu visinu sa koje padaju grudve zgrušale krvi. Smrtonosna je laž da je Ikar (kog znamo po bajci i sno-videnju) ikada leteo sa raširenim krilima. Njega odjednom nije bilo. Postojao je samo jedan jedini trenu-tak zato da ga upamtimo. Da osta-ne nezodvan i dalek. A Dedalu su još onda davno

godine po kosi prosule
snegove koji se nikada ne tope i on zna da više nikada nijedno proleće neće svratiti u njoj da ludeje.

Pa je i njega, kao Ikara, nestalo odjednom da bude vječito presutan u svakom našem padu strmoglavce.

A kad me jednoga dana poslednji vetrovi spuste u taj grad gdje je sahranjen smisao za vertikale

ništa neću zaboravljati. Naprotiv ću prkosno upamtiti svaki dan sa zaljubljeničkih obala jave, svaki stravični cho što odjekne po skamenjenoj. Ona je breklim venama, po uzaludno umorenoj krvi.

kopanje krvi s voje

Sunčanog ostrva ovde je seme, ovde na pesku gde se kosti sade. O, mi smo to postojeće pleme — crveni ljetinj što u vatru pada.

(D. Kolundžija: »Zatvorenik u ručju«)

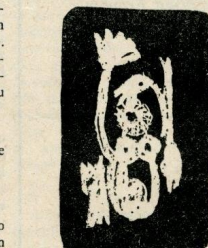
Zivot piše poeziju, poezija peva sama mladost, nemirna i vatrena kao ona; sva je od krvi i damara, od pokretačkih impulsa, od ljubavi uzeta u bukvalnom ili umetničkom smislu, prestavlja najsigurniju (ne-kada i rizičnu) hranu i jedinstveni zbir, koji, superlativno izražen, znači: najveće ljudsko zdravlje. Pjesnici su skloni da se napajaju tim zdravljem, da se ispunjavaju njim, da prkose i ispaštaju ako je potrebn, ne odričući ga se. Kažemo: postoji jedno vreme koje mora da se preboli; postoji jedan most koji mora da se pređe. A koje je to vreme, i koji je to most, i koliko traju i da li uopšte prestaju da traju? Postoji jedan mrak: on iza leda prati. Ali postoji jedno nevidljivo sunce koje nas do sebe dovede. Iz noći, kroz mrak; u videlo, u dan. Postoji jedna nedorečena pesma (i niko je ne-će doreći), koja kaže: život je dug koji mora da se vrati. Da bi cvetala mladost, da bi mladosti uvek bilo, da bi se pevalo. A mladost peva,

jedra, puna i zdrava; zdrava kao sama mladost, nemirna i vatrena kao ona; sva je od krvi i damara, od pokretačkih impulsa, od ljubavi uzeta u bukvalnom ili umetničkom smislu, prestavlja najsigurniju (ne-kada i rizičnu) hranu i jedinstveni zbir, koji, superlativno izražen, znači: najveće ljudsko zdravlje. Pjesnici su skloni da se napajaju tim zdravljem, da se ispunjavaju njim, da prkose i ispaštaju ako je potrebn, ne odričući ga se. Kažemo: postoji jedno vreme koje mora da se preboli; postoji jedan most koji mora da se pređe. A koje je to vreme, i koji je to most, i koliko traju i da li uopšte prestaju da traju? Postoji jedan mrak: on iza leda prati. Ali postoji jedno nevidljivo sunce koje nas do sebe dovede. Iz noći, kroz mrak; u videlo, u dan. Postoji jedna nedorečena pesma (i niko je ne-će doreći), koja kaže: život je dug koji mora da se vrati. Da bi cvetala mladost, da bi mladosti uvek bilo, da bi se pevalo. A mladost peva,

Ono što poeziju Dragana Kolundžije čini osobenom, to je njen volumen punoće i vedrine, bogatstvo vizijama i slikama, koje su uslovljene stanjem istrage, kopanja i produbljivanja sebe i pokretanja jedinke u njenom duhovnom projektovanju života na hartiju, u pesmu. Pesnjkova prelamanja, unutrašnja dešavanja i njihova nerazlučivost u re-vokaciji trajnih utisaka iz detinjstva, sa sela i planine, pobudili su u njemu najjače impulse, koji su samo u poeziji tako snažno i iskreno mogli da se izraze. Tu su oni našli više nego svoju realnost i više nego svoj drugi život.

Dragan Kolundžija je pesnik e-mocije i nerva, bogate metafore i nekog posebnog ritma, ali ritma ne u svom spoljašnjem potencijalu, već u unutrašnjem, govorno-strukturalnoj zahuktalosti. Mestimično oduševljeno prikosan, pretežno neotekivano de-čacki zamišljen, on održava bitisanje u huktavom, nezadrživom nestaju-nju čoveka u vremenu i vreme-nu u čoveku. Taj neisključivi apsurd svake egzistencije pokazuje sobom ravnotežu životnih protivteža, koje se opiru jedna drugoj u nemogućnosti da jedna drugu ponište.

Interesantna je vizija Kolundžije ljubavi. On Anu vidi u grobu, divnu njegovu Anu, Anu koju je izvorna, kristalna, putena u svojoj iskrenosti, amorfna i sveža, sočna i

TIHO

10-74161927 W
Stan na mansardi imam.
U polumraku koloseke svoje brojim
i senke što laktovima kuću mi ruše.
Sanjam proleća nemana.
Znam da ću leta imati.
Mirno svetiljke na kapcima
očnim gasim, prozore zatvaram
u ponoć i posle ponoći
kada i smeh žena umine.
Ležim, sanjam proleća nemana
znam da ću leta imati
i jesen sa zrelim plodovima.
Čekam da kamen procveta
da zmija kaže: »dobro jutro
sunce da rodi još jedno sunce
i da na mesečini ostanu
samo tigrovi i nasmejani.

Miroslub VUCINIĆ

DVIJE SJENKE

10-74162183 W
U moje oči često dolaze
Dvije šarene sjenke,
Donoseći na koracima teprevica
Obrisre svilenih tkanja.

U mojim očima trepere
Dvije slipe sjenke —
Noseći na dlanovima
Suze ranjenog dana.

U mojim očima —
Jedna je sjenka ona,
Druga sam sjenka ja.

Trepere dvije istobojne sjenke —
Jednoj lako kažem dovidenja,
Drugoj uzalud govorim.

SARENI LEPTIR

10-74162439 W
Sareni leptir odleteo je
Sa ruku jednog mališana —
Vozovi su ga odnijeli daleko.

Dijete nije zaplakalo —
Potrčalo je samo da ga potjubi

Sareni leptir, svilenim krilima,
Često zatreperi u meni.

Gdje je moj sareni leptir?

Milorad LALIC